

BARINAK SEÇİMİ

Sığır yetiştiriciliğinden önemli çevre koşullarından birisi barınakların durumu ve uygun barınak tipi seçimidir. Bir hayvancılık tesisi kurarken; “Üretim yapılması düşünülen yörede üretilen ürünleri (et-süt) uygun fiyatlarla ve kesintisiz olarak her an satabilecek miyiz?” sorusuna cevap verilmesi gerekir. Bu soruya olumlu cevap verebiliyorsak, ikinci aşamada yeterli kapasite miktarı belirlemek gerekir. Bunun için de işletmenin yararlanacağı çayır mera varlığı ve kaba ve kesif yem üretim olanakları göz önünde bulundurulmalı, kapasite buna göre belirlenmelidir.

Bir işletmenin giderlerinin % 65-70'i yem girdisi tutmaktadır. Bu durumda girdi maliyetlerini aşağıya çekmek işletmenin ekonomik üretim yapmasını sağlamak için yem üretimini işletmenin kendisinin gerçekleştirmesi gerekmektedir.

Barınak sistemi seçiminde etkili ve önemli faktörlerden birisi iklimdir. Besi için en uygun sıcaklık +4 C ila +24 C arasındadır. -20 C'nin altı ile +32 C'nin üstü ise arzu edilmeyen sıcaklıklardır.

Süt inekçiliğinde ise sıcaklık +10 C ile +24 C arasındadır.

Bir diğer unsur da sermaye miktarıdır. Sermayenin tümü barınak yapımına aktarılmamalı, barınak yaptıktan sonra işletme sermayesi için de para ayrılmalıdır. Bunun için en ekonomik şartları sağlayan barınak tipi seçilmelidir.

Barınak tiplerini üçe ayırabiliriz:

- **Kapalı Sistem**
- **Yarı açık Sistem**
- **Açık Sistem**
- Akdeniz, Ege, Marmara, Karadeniz, İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde **Yarı açık Sistem ve Açık Sistem** seçilebilir. Ancak bu bölgelerin özellik arzeden sert iklim karakterli yörelerinde ve Doğu Anadolu Bölgesinde **Kapalı Sistem** tercih edilmelidir.

Kapalı Sistem Barınakların bazı önemli sakıncaları bulunmaktadır;

- Sabit bağlama ve hareketsizlik sığırın hastalıklara karşı direncini çoğaltır.
- Uzun süreli besilerde romatizmal eklem hastalıkları ve kemik bozuklukları şekillenir. Bu durum sığırın yem yemesini etkiler ve canlı ağırlık artış hızını yavaşlatır.
- Sığırların önünde otomatik suluk mevcut değilse su içmeleri kısıtlanır.
- Yaz aylarında sıcak bölgelerde besi yapma mümkün değildir.

Kapalı ve sabit duraklı ahırların bazı avantajları da vardır. Bunlar;

- Bu tip ahırlarda sığırlar bağlandığından, sığırların kontrolü ve temizliği kolaydır.
- Her sığırın canlı ağırlığına göre hesap edilen yem miktarı kontrollü bir şekilde verilebilir.
- Sığır tamamen hareketsiz olduğundan karkasları daha fazla yağlı olur. Buna bağlı olarak da et randımanları, serbest dolaşimli ahırlarda beslenen sığırlara oranla 2-3 puan daha yüksek olur.

Açık Sistemli Barınakların avantajları ise şu şekilde sıralanabilir;

- Ahır yapımı için fazla yatırım gerektirmez. Kapalı ahırlara oranla en az %70 daha ucuza yapılabilir.
- İşçilik giderleri çok azdır.
- Bu sistemde yılın 12 ayı besi yapılabilir.
- Sığır sağlığı için çok uygundur. Sığırlar hastalıklara dirençli olur, tırnak uzamaları şekillenmez, ayak ve eklem hastalıkları çok az görülür.
- Bu sistemde sığırlar yemleri iştahla yerler ve canlı ağırlık artış hızları daha fazla olur.
- Bu tip ahırlarda beslenmiş sığırların karkasları daha kaliteli olur.
- Karkasları aşırı yağlı değildir.

Açık Sistemde uygun besleme koşulları ile -17 C' de bile yeterli canlı ağırlık artışı sağlanabilir.

TIMAR:

İneklerin sık sık tımar edilmesi ayrı bir önem taşır. Gerek kirlenmeden gerekse böcek sokmalarından ileri gelen kaşıntıları Tımarla giderilir.

Hayvanlar, kıl köklerinin tozlanması ile sindirim sonucu oluşan fazla ısıyı dışarı atabilmek için daha fazla solunum yapmak zorunda kalacaklardır. Daha fazla solunum yapan hayvanlar gereksiz yere enerji tüketmiş olacağından ürün kaybı oluşacaktır. Rahata kavuşan hayvan iyi yem yer, süt ve et verimi artar.

Ayak ve Tırnak Problemleri Yaşamamak İçin:

- Barınaklarınızda havalandırmanın yeterli olup olmadığını kontrol ediniz.
- Hayvanlarınızı uzun süre sert zemin üzerinde bağlı tutmayınız.
- Ahır duraklarında hayvanı rahat ettirmek için bol yataklık samanı kullanınız.
- Ahır içi ve gezinti alanlarında hayvanların tırnaklarını zarar verici maddeleri (Taş, sivri yapı malzemeleri vs.) ortadan kaldırınız.

- Gezinti alanlarında hayvanlarımızın yatarak dinleneceği yapıları oluşturunuz.
- Hayvanlarınızdan kaba yemi esirgemeyiniz.

- Hayvanlara yedireceğiniz kesif yem miktarının 100 kg canlı ağırlığa/ 2 kg üzerinde olmamasına dikkat ediniz.
- İneklerinizin dışkı yapısını takip ediniz.
- Yılda iki kez hayvanlarınızın tırnak bakımını yapınız veya yaptırınız.
- Ayak problemi olan ineğinizi sürüden ayrı bir yerde barındırarak, tedavi ettiriniz.

Sağım öncesi Meme Dezenfeksiyonu:

- İki adet temiz kova içine temiz ılık su konmalı,
- Kovaların içine uygun bir antiseptik ilave edilmeli,
- Plastik bir tasın içine koyu renkli bir şişe veya tercihen siyah renkli bir plastik konmalı,
- Plastik bir bardak içine sağım sonu memeleri daldırmak için iyotlu bir dezenfektan konmalıdır.

Birinci kovadaki sünger ile memeler iyice yıkanır. Daha sonra ikinci kovadaki bir havlu peçete çıkarılıp, iyice sıkıldıktan sonra iki el içine yayılıp, memelerin lopları silinir. Ters çevrilen peçetenin dört bir ucu ile de meme başları iyice temizlenir. Sonra plastik tas içindeki siyah zemine her bir meme başından birkaç çekim süt sağılarak, yapısı ve şekline bakılır.

Hastalıklı sütler; çok sulu, koyu kıvamlı, yoğurt kıvamlı, kırmızı, sarı, yeşil vs. tespit edildiğinde, o meme ayrı bir kovaya sağılır ve veterinerine müracaat edilir.

Meme hastalıklarında ilk 24 saat çok önemlidir. Tedavi şansı her geçen saat içinde azalmakta, hatta imkansız hale gelmektedir.

Unutmayınız ki; sağlıklı bir meme, sağlıklı ayak ve tırnaklar, yüksek verimin ve uzun ömürlülüğün teminatıdır!

DEZENFEKSİYONLARDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

Başarılı bir dezenfeksiyonun sağlanması için aşağıda belirtilen hususlara dikkat edilmesi gerekir:

- 1) Bir dezenfektan;
 - a- Mikropları öldürücü özellikte ve etki kabiliyeti yüksek olmalıdır. Ayrıca sulandırıldığı zaman bile etkinliğini uzun süre devam ettirebilmelidir.
 - b- Dayanıklı olmalı, suda kolay ve homojen erimeli, çökelti yapmamalıdır.
 - c- İnsan ve hayvanlar için zehirleyici olmamalıdır.
 - d- İyi ıslatıcı nitelikte olmalı ve kısa sürede tesir etmelidir.
 - e- Uygulanması kolay ve tahriş edici olmamalıdır.
 - f- Dezenfekte edilen eşyayı bozmamalı ve leke bırakmamalıdır.
 - g- Harici maddelerle birleşerek, etkisini kaybetmemelidir.
- 2- Hastalığın türüne göre, tespit edilecek etkili bir dezenfektanın uygulanması gereklidir.
- 3- Dezenfektan sıcak suda ve taze hazırlanmalı, sıcaklığı 10 C' nin üstünde tutulmalıdır. Böylece etki gücü ve hızı artar.
- 4- Dezenfeksiyona başlamadan önce atıklar, gübreler ve diğer atık maddeler dışarı alınıp, imha edilmelidir.
- 5- Atıkların, gübrelerin ve çöplerin atılmasında kullanılan kürek, kazma ve diğer malzemeler de dezenfekte edilerek, dezenfeksiyon işlemi tamamlanır.

T.C.
ANKARA VALİLİĞİ
İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü

**BARINAK SEÇİMİ,
AYAK BAKIMI,**

**SAĞIM HİJYENİ
VE
DEZENFEKSİYON**

Adres	: Gayret Mahallesi Çınardibi Sokak No: 12 Yenimahalle/ANKARA
Santral	: 0312 344 59 50
Belgegeçer	: 0312 315 60 07
e-mail	: ankara@tarimnet.gov.tr
web	: http://ankara.tarim.gov.tr/